

OBSAH

ČÁST PRVNÍ – BANKOVNÍ SYSTÉM

ÚVOD	1
CÍL	1

1. KAPITOLA – STRUČNÝ NÁSTIN VÝVOJE EVROPSKÉHO A ČESKÉHO BANKOVNICTVÍ

A) VZNIK PENĚZ A VÝVOJ PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ	4
Poznatky z obecné ekonomie	4
B) PROCES VZNIKU A VÝVOJE EVROPSKÉHO BANKOVNICTVÍ	9
C) VÝVOJ ČESKÉHO BANKOVNICTVÍ	11
Období let 1918 až 1953	12
Vývoj po roce 1989	15
D) STRUKTURA ČESKÉHO BANKOVNICTVÍ V 1. POL. ROKU 1998	19
Seznam bank, kterým bylo uděleno povolení působit jako banka v České republice ...	19

ČÁST DRUHÁ – OBCHODNÍ BANKOVNICTVÍ

ÚVOD	29
CÍL	29

2. KAPITOLA – OBCHODNÍ BANKA JAKO EKONOMICKÝ SUBJEKT

A) FINANČNÍ TRH A OBCHODNÍ BANKA	32
Charakteristika a funkce finančního trhu	32
Poslání obchodní banky	35
B) BILANCE (ROZVAHA) OBCHODNÍ BANKY	37
Aktiva	37
Pasiva	38
Zvláštnosti bilance obchodní banky	39
C) VLASTNÍ KAPITÁL OBCHODNÍ BANKY	40
Charakteristika vlastního kapitálu	40
D) ČLENĚNÍ OBCHODNÍCH BANK	43
Struktura bankovních produktů	44
Rozsah poskytovaných služeb	45
Členění obchodních bank podle vlastnictví	46

3. KAPITOLA – BANKOVNÍ OBCHODY

A) PŘEHLED OBCHODŮ BANK	49
Tradiční členění obchodů bank	50
Výnosy z bankovních obchodů	51
B) RIZIKA BANKOVNÍCH OBCHODŮ	52
Riziko obecně	52
Rizika bankovních obchodů	52

4. KAPITOLA – HLAVNÍ ZÁSADY ŘÍZENÍ OBCHODNÍ BANKY

A) CÍL ŘÍZENÍ	60
B) ZÁKLADNÍ ÚKOLY VEDENÍ BANKY	61

C) BEZPEČNOST A ŘÍZENÍ RIZIKA	62
D) ŘÍZENÍ LIKVIDITY A RENTABILITY	63
Likvidita	63
Rentabilita (výnosnost)	65
Rekapitulace hlavních zásad obchodní politiky banky	65
E) ŘÍZENÍ BILANCE BANKY	67
Řízení aktiv	67
Řízení pasiv	71
F) BANKOVNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM	75
Úkoly finančního účetnictví	77
Požadavky kladené na účetnictví	77
Bankovní informační systém jako nástroj řízení obchodů (controlling)	78
G) REGULOVÁNÍ BANKOVNÍCH OBCHODŮ CENTRÁLNÍ BANKOU	79
Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách	79
Pravomoci ČNB	80
Pravidla obezřetného chování	80
H) ETICKÉ ZÁSADY PODNIKÁNÍ BANK	82
Bankovní tajemství	82
Praní špinavých peněz	83

ČÁST TŘETÍ – AKTIVNÍ A PASIVNÍ OBCHODY

ÚVOD	85
CÍL	85

5. KAPITOLA – OBCHODY BANK S ÚVĚROVÝMI AKTIVY A PASIVY, JEJICH CENY

A) ÚVĚROVÉ AKTIVNÍ A PASIVNÍ OBCHODY	88
Úvěr	88
B) ÚROKY, ÚROKOVÁ MÍRA (SAZBA)	91
Základní pojmy	91
Hlavní faktory ovlivňující bankovní úrokové sazby	94
Vztah mezi úrokovými sazbami mezibankovního trhu a sazbami banky	95
Vlivy na změny a úroveň úrokových měr a sazeb	95
Konstrukce úrokových sazeb pro potřeby smluv mezi bankou a klientem	97
C) PROPOČTY ÚROKŮ	98
Úrokový výnos	98
Úrokový výnos (obchodnický úrokovací vzorec)	99
Úroky z úroků (složené úrokování)	100
Úrokové náklady u spotřebních půjček	101
Roční úroková sazba pro spotřební úvěry	101
D) SOUČASNÁ A BUDOUCÍ HODNOTA PENĚZ	102
Úročitel	102
Odúročitel (diskont)	103

6. KAPITOLA – AKTIVNÍ OBCHODY

A) PODSTATA BANKOVNÍHO ÚVĚRU A JEHO FUNKCE	108
Úvěr jako finanční kategorie	108
B) ÚVĚROVÉ OBCHODY BANK	110
Hlediska členění úvěrů	111
Kontokorentní úvěr	113
Směnečné úvěry	114

Lombardní úvěr	120
Spotřební úvěr	123
Vybrané středně- a dlouhodobé úvěry	126
C) ZÁSADY A RIZIKA ÚVĚROVÝCH OBCHODŮ	128
Hlavní zásady úvěrových obchodů	128
Úvěrové riziko a jeho význam pro banky	129
D) PRŮBĚH POSKYTNUTÍ A ČERPÁNÍ ÚVĚRU	130
Žádost o poskytnutí úvěru	130
Prozkoumání žádosti	131
Jednání o zajištění úvěru	132
Jednání o splácení úvěru	134
Uzavření úvěrové smlouvy a poskytnutí úvěru	135
Kontrola plnění úvěrových podmínek	136
E) PENĚŽNÍ A KAPITÁLOVÉ INVESTIČNÍ OBCHODY	137
Peněžní investiční obchody	139
Kapitálové investiční obchody	141

7. KAPITOLA – PASIVNÍ OBCHODY

A) CHARAKTERISTIKA PASIVNÍCH OBCHODŮ	146
Druhy pasivních obchodů	146
B) ÚROKOVÉ SAZBY Z DEPOZIT	147
C) JEDNOTLIVÉ DRUHY PASIVNÍCH OBCHODŮ	149
Vklady na viděnou	149
Vkladní knížky	150
Depozitní certifikáty	151
Vkladové listy	151
Termínované (termínové) vklady	152
Dluhopisy (obligace)	153
Stavební spoření	154
Penzijní připojištění	156
D) POJIŠTĚNÍ DEPOZIT	157
Fond pojištění vkladů v ČR	157
E) ÚVĚRY OD CENTRÁLNÍ BANKY	159
Diskontní úvěr	159
Reeskontní úvěr	160
Lombardní úvěr centrální banky	161
Další typy úvěrů	161

ČÁST ČTVRTÁ – BILANČNĚ NEUTRÁLNÍ OBCHODY

ÚVOD	165
CÍL	165

8. KAPITOLA – NÁRODNÍ PLATEBNÍ STYK

A) PLATEBNÍ STYK, NÁSTIN JEHO HISTORICKÉHO VÝVOJE	168
Vymezení problému	168
B) PENÍZE JAKO PŘEDMĚT PLATEBNÍHO STYKU	169
Hotovostní a bezhotovostní peníze	169
C) PRÁVNÍ ZÁKLADY PLATEBNÍHO STYKU V ČESKÉ REPUBLICCE	171

D) HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK	171
Služby bank v hotovostním platebním styku	172
Částečně hotovostní platební styk	173
Rizika hotovostního platebního styku	174
E) BEZHOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK	174
Bankovní účet klienta jako základní podmínka bezhotovostního platebního styku	175
Systém bezhotovostního platebního styku v ČR	177
Mezibankovní platební styk a zúčtování	179
Nástroje bezhotovostního platebního styku	180
F) VÝZNAM PLATEBNÍHO STYKU	194
Náklady	194
Rizika bezhotovostního platebního styku	194
Přínosy platebního styku	194
Očekávání	195

9. KAPITOLA – ZAHRANIČNÍ PLATEBNÍ STYK

A) PŘEDPOKLADY FUNGOVÁNÍ ZAHRANIČNÍHO PLATEBNÍHO STYKU	200
Vymezení pojmu	200
Korespondenční vztahy	201
Technické předpoklady	202
B) NÁSTROJE ZAHRANIČNÍHO PLATEBNÍHO STYKU	205
Hladké platby	206
Šek	207
Směnka	210
Dokumentární akreditiv	210
Dokumentární inkaso	219
Bankovní záruky	222
Další nástroje zahraničního platebního styku	225

10. KAPITOLA – OBCHODY S CENNÝMI PAPÍRY

A) OBCHODOVÁNÍ BANK S CENNÝMI PAPÍRY	230
Emisní obchody	231
Nákupy a prodeje cenných papírů	232
Úschova a správa cenných papírů	233
Uložení cenných papírů	234
Fúze a akvizice	234
B) CENNÉ PAPÍRY	234
Akcie	236
Dluhopis (obligace)	242
Hypoteční zástavní listy	249
Pokladniční poukázky	250
Depozitní certifikáty	250
Směnky	251
Vkladové listy	253
Podílové listy	253
Finanční deriváty	254
Operace typu „options“	256
C) ZÁKLADNÍ FORMY OBCHODŮ S CENNÝMI PAPÍRY	259
Třídění	259
D) HLAVNÍ MÍSTA ČESKÉHO KAPITÁLOVÉHO TRHU S CENNÝMI PAPÍRY ...	261
BCPP	262
RM-Systém (RM-S)	265
RTP	266

„Třetí trh“	266
11. KAPITOLA – DEVIZOVÉ OBCHODY	
A) DEVIZOVÝ KURZ A JEHO VÝZNAM	270
B) ZÁKLADNÍ OPERACE NA DEVIZOVÉM TRHU	271
Promptní (spot) operace	272
Termínové operace typu forward	274
12. KAPITOLA – LEASING, FAKTORING A FORFAITING	
A) LEASING	280
Druhy leasingu	281
Leasingová smlouva	283
Leasingové splátky	283
Výhody leasingu	284
B) FAKTORING	285
Druhy faktoringu	285
Platební podmínky a poplatky	287
Náklady faktoringu	287
Průběh faktoringové transakce	288
Výhody faktoringu	289
C) FORFAITING	289
Náklady forfaitingu	292
Přednosti forfaitingu	293
ČÁST PÁTÁ – CENTRÁLNÍ BANKOVNICTVÍ	
ÚVOD	295
CÍL	295
13. KAPITOLA – POSTAVENÍ A FUNKCE CENTRÁLNÍHO BANKOVNICTVÍ	
A) POSTAVENÍ CENTRÁLNÍ BANKY VE DVOUSTUPŇOVÉM BANKOVNÍM SYSTÉMU	298
B) FUNKCE CENTRÁLNÍ BANKY	299
Emisní funkce	299
Funkce banky bank	300
Funkce banky státu	300
Bilance centrální banky	302
C) CENTRÁLNÍ BANKOVNICTVÍ V NAŠÍ ZEMI	304
Hlavní organizační složky a řídicí orgány ČNB	307
14. KAPITOLA – MĚNOVÁ POLITIKA CENTRÁLNÍ BANKY A BANKOVNÍ DOHLED	
A) MĚNOVÁ POLITIKA A JEJÍ CÍLE	310
Ovlivňování množství peněz v oběhu	311
Zaměření měnové politiky centrální banky	312
B) NÁSTROJE MĚNOVÉ REGULACE POUŽÍVANÉ CENTRÁLNÍ BANKOU	314
Nepřímé nástroje měnového řízení	314
Přímé nástroje měnového řízení používané centrální bankou	328
Měnová politika ČNB	328
C) BANKOVNÍ DOHLED ČNB	329

Struktura bankovního dohledu	329
Udělování licencí	330
Metodická činnost bankovního dohledu	331